

GAZETA KRAKOWSKA

№ 13.

Z KRAKOWA DNIA 14 LUTEGO 1819. ROKU W NIEDZIELE

Z Warszawy d. 6 Lutego.

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KROLA
POLSKIEGO, &c. &c. &c,
Xże NAMIESTNIK Królewski w
Radzie Stanu.

Zważywszy iż dla niedokładnego zachowania przepisów wskazanych postanowieniem Naszem z dnia 27 Stycznia r. z. mianowicie w Tyt: III. o urządzeniach xiąg ogólnych spisowych, liczne zachodzą skargi ze strony spisowych, że pomimo służącego im prawa do wyłączenia, oddani zostają do woyska; chcąc więc nadal zapobiedz skutecznie tym reklamacyjom, na przedłożenie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji tudzież Woyny, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1. Każdy spisowy, który w skutek artykułu z dekrete N. Pana z dnia 27 Października 1816 roku sądzi mieć prawo do wyłączenia od służby woyskowej, złożyć powinien służące onemu dowody miejscowemu Prezydentowi, Burmistrzowi lub Wójtowi, za kwitem, naydalej w

przeciągu 3 tygodni od daty, w której podług artykułu 32 wzmiankowanego na początku postanowienia Naszego nastąpi ogłoszenie przez Dzienniki Woiewódzkie, aby wszelkie dowody służące do wyłączenia od zaciągu do woyska, składane były w właściwey Kommissyi Woiewódzkiej lub Urzędzie Muncypalnym miasta Warszawy. Uchybiający terminu niniejszym artykułem oznaczonego, utraci zupełnie wszelkie prawa do wyłączenia, i chociażby te późn ey złożył, nie będą mu już przyjęte. To urządzenie nie stosuje się iednak do spisowych, którzy przez władze przyzwoite na mocy art: 35 powyżey cytowanego postanowienia, iako należący do woyska uznani będąc, późn ey nabędą prawa do wyłączenia. Wszakże w tym przypadku pośpieszać powinni dość wczesnie z składaniem swych dowodów, iżby władza przyzwoita przed poborem spisowych była w stanie wydać swą decyzją.

Art: 2. Jeżeli spisowy wzięty do woyska, dowiedzie, iż w oznaczonym terminie złożył swej władzy dowody służące do wyłączenia od zaciągu do woyska, i że

na mocy tych powinien był wyłączenie uzyskać, wtedy władza ta, która stała się powodem, iż spisowy nieprawnie do wojska oddany został, zniewoloną będzie dostawić swym kosztem zastępcę w miejsce jego podług przepisów wskazanych w art: 5 i 6 dekretu N. Pana z d. 17 Października 1816 roku. Zachodzące w tej mierze zażalenia, Kommissyie Rządowe Spraw Wewnętrznych i Policji oraz Woyny, osłatecznie rozpoznawać i decydować będą.

Art. 3. Gdy częstokroć zdarza się, iż spisowi przyjęci już do wojska alboliteż krewni ich i powinowaci, składają bez pośrednio władzom wojskowym zaświadczenia i dowody, na poparcie prawa do wyłączenia, gdy oraz podobne zaświadczenia wydawane są najczęściej już po terminach prawem oznaczonych, zastrzegamy więc ninieyszem, iż wszelkie reklamacyie ze strony spisowych czynione być powinny przez nich lub krewnych i powinowatych, do władzy administracyjney nie przestępując ich kolei. A jeżeli nie przestają na otrzymaney decyzji właściwoy Kommissyji Wojewódzkiej lub Urzędu Muncypalnego Miasta Warszawy (co do mieszkańców stolicy) udać się małą do Kommissyji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji, która za zniesieniem się z Kommissyją Rządową Woyny, podług artykułu poprzedzającego wspólnie w tej mierze zadecydują, udając się zaś bezpośrednio z przełożeniami swemi do władzy wojskowej, żadney odpowiedzi nie uzysczą. Nadto zakazujemy, aby Burmistrze i Wóyci gmin, po terminie oznaczonym w art: 1 tego postanowienia, wydawali świadectwa zgłaszającym się o nie spisowym.

Dopelnienie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umieszczone, Kommissyji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji tudzież Woyny polecamy.

Diało się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyjney dnia 23 Stycznia 1819.

(podpisano) *Zajczek.*

Minister Spraw Wewne: i Policji

(podp.): *T. Mostowski.*

Radca Sekr: Stanu Jenerał Brygady

(podp.) *Koscecki.*

Dnia z b. m. nadciągnęły do tej stolicy powracające z Francyi: Cesarsko Rosyyski pułk Kinburnskiej dragonii, i 3 pułki kozackie, które dwa dni wypocząwszy, dnia 4 w dalszy ruszyły pochód. Po ich wyjsciu wesła do tej stolicy dnia tegoż (4 Lutego) pierwsza brygada 12stej dywizyi piechoty, z 1 żoną z dwóch pułków liniowych: Narwskiego i Smoleńskiego, i bateria artylleryi pieszey. Ta brygada wraz z baterią wyruszyły zład daley dziś rano, a nadchodzi za nią dziś około południa druga brygada wspomianoey dywizyi, złożona z dwóch pułków pieszych i z artylleryi.

Zima jest tu bardzo łagodna i sucha, a małe przymrozki sprawiają, że drogi są dobre i dowozy łatwe.

Ze Lwowa d. 1 Lutego.

Najjaśniejszy Pan raczył mocą najwyższej uchwały z dnia 2go Stycznia r. b. Swoiego rzeczywistego tajnego Radcę i Cześnika Wielkiego Koronnego w Królestwach Galicyi i Lodomeryi JW. Franciszka Xawerego Hrabiego Chołoniewskiego, ozdobić krzyżem Kommandorskim Królewsko - Węgierskiego orderu S. Szczepana.

Mocą najwyższej uchwały z dnia 23go Grudnia r. z. raczył Najjaśniejszy Pan potwierdzić wybranych na ostatnim Sejmie Galicyjskim honorowych Assessorów w Wydziale Stanowego, a mianowicie: C. K. Szambelana JW. Józefa Hrabiego Kuropatnickiego, tudzież Kawalerów WW. Franciszka Zamoyskiego i Kazimierza Badeńskiego.

Wakujący urząd cywilnego Dyrektora budowniczego w Galicyi, raczył Najjaśniejszy Pan mocą najwyższej uchwały z dnia 15go Października r. z. nadać miayskemu Inspektorowi budowniczemu Antoniemu Kimstetterowi przez wzgląd na jego teoretyczne i praktyczne wiadomości, tudzież wieloletnie zasługi.

Na budowę gościńca komercyjalnego z Złoczowa do Tarnopola ofiarowali mieszczanie Złoczowscy 650 Złr. WW. Zborowska Gmina żydowska 500 Złr. WW. a Chrześcijańscy mieszkańcy Zborowscy oświadczyli, że każdy z nich odrobi bezpłatnie po 5 dni pańszczyzny. — Należące do stołowych dóbr Arcybiskupstwa Łacińskiego Dominium Dunatów w Cyrkule Brzeżańskim obowiązało się dawać codziennie po 6 kraycarów, tak inwalidowi Łukaszowi Semlinkowi w utrzymaniu prowincjonalnem wykazanemu, iako też Wencslawowi Hożemu, w temże utrzymaniu niewykazanemu. — Na utworzenie szkoły gminnej w Skolu w Cyrkule Stryjskim ofiarowało Dominium tameczne pomieszkania dla szkoły i dla nauczyciela, niemniej co rok po 100 fur parob. dlaych drzewa na opał obojga, i po 30 Złr. monetą konwencyą dla nauczyciela; tameczna Gmina Chrześcijańska obowiązała się, powyższe drzewo bezpłatnie zwozić, i dawać co rok po 500 Złr. dla nauczyciela, któremu tak-

że i Gmina żydowska podobnąż składkę przyrzeka. — C. K. Rząd krajowy ma ukontentowanie dać pięknym tym czynom pochwałę publiczną.

Z Paryża d. 27 Stycznia.

Xiężna Bassano przybyła do Paryża dla proszenia o przywołanie z wygnania iey męża Xcia Bassano (Mareta) bawiącego w krajach Austriackich.

W d. 21 b. m. darował Król więz siedmiu osądzonym za krzyki buntownicze na więzienie.

Wdowa po Jenerale Moreau posłała Królowi Szwedzkemu w podarunku pałasz pozostały po iey mężu.

Niedawno na licytacji publiczney zakupiony tu został dla Xcia Devonshire posąg Pani Letycyi Bonaparte (matki Napoleona) przez Canowa zrobiony za 36,000 fr. (Xcie Rejent Angielski darował Xciu Wellingtonowi posąg Bonapartego także przez Canowa zrobiony.) Xcie Wellington posiada oprócz tego okrągły stół Bonapartego, na którym znajdują się na porcelanie Sewerskiej malowane wizerunki wszystkich wielkich zdobywców.

W Pamiętnikach czyli dodatkach do życia sławnego męża, które naprzód P. Montesquiou, potem iego żonie przypisywano, lecz oboje wyparli ich się, znajdując się między innemi, co się w pałacu Elizejskim po przegranej bitwie przez Bonapartego pod Waterloo i iego powrocie do Paryża od d. 20 do 22 Czerwca 1815 działo. D. 20 o godzinie 9 w wieczor zbiegły do pałacu trzy powozy; w pierwszym siedział D... towarzysz Bonapartego, a w trzecim sam Bonaparte. Gdy przy wysiadaniu z powozu D... rzekł do autora: wszystko zginęło. Co Bonaparte usłyszawszy dodał: "opócz honoru," (Sto-

wa Franciszka I. po przegranej bitwie pod Pawią.) D... zapewniał, iż te były pierwsze słowa, które z ust Bonapartego po 48 godzinach wyszły. Zaraz potem kazał sobie ostatni podać filiżankę bullionu i kałamarnicę, napisał kilka słów do Xiężny Hortensyi, posłał po Regnaut de St. Jean d'Angeli i Bassano, położył się ubrany na sofie i kazał się obudzić skoro oba przybędą. W krotce przybyli oba i Bonaparte się obudził. Gdy postrzegł śmiertelną bladłość V... rzekł do D... zapewne Ty wszystko wypaplał. Chodził wciąż po pokoju, przygryzał paznokcie i zażywał bezustannie tabaczkę, i przeczytał biuletyn, który mu Bassano podał. " Bitwa była wygrana, zawołał przy jednym z wyrazów; lecz jest przegrana, westchnął, dodając i moja z nią sława zginęła. „ Zalecił Regnault, aby zwołał Ministrów i izby prawodawcze. " Teraz, rzekł, spadną maski, lecz nie dla mnie, ale dla kogoś innego; znatem oddawna moich ludzi. „ Tu nadszedł Fouché chciał Bonapartego uspokoić, mówił o spokojności. Tak jest rzecz spokojność, piękna spokojność! wiem ja lepiej. „

Powszechnie żalą się tu na nieczynność i cichość izb prawodawczych; mają one do Czerwca obradować. Nawet same członki naśmiewają się z swej nieczynności.

Z Londynu d. 22 Stycznia.

Wczoraj d. 21 Lord Kanclerz zajął w izbie wyższej swoje miejsce i wykonał przysięgę. Potem doniósł izbie, iż Xże Rejent nie przybędzie do izby, ale mianował pięciu kommissarzów, to jest jego, Arcybiskupa Kantorburbskiego, Marg. Camden i H.Hr. Harrowby i Westmoreland do

odczytania mowy od tronu. Około godziny 3 z południa, gdy członki niższej do wyższej izby zaproszone zostały, Lord Kanclerz odczytał mowę następującą:

Lordowie i Członki izby niższej! Mamy rozkaz od J. Królewicowskiej Mci Xcia Rejenta oznajmić wam o głębokim jego smutku z powodu ciąglej choroby N. Króla. — Donosząc wam o smutnem zdarzeniu którem podobano się Opatrzności Boskiej dotychając Xcia Rejenta, Rodzinę Królewską i cały naród przez zabranie z tego świata N. Królowey połączonej Królestwa, zalecił nam Xże Rejent zwrócić waszą uwagę na przedsięwzięcie środka, iakiego powyższe smutne zdarzenie wskazało potrzebę, to jest obmyślenie pieczy nad świętą osobą J. K. Mci. — Mamy zlecenie donieść wam, iż przez układy w Akwisgranie nastąpiło odciążenie wojsk sprzymierzonych z Francją. Xże Rejent rozkazał aby zawarte w tym celu umowy i inne ściegające się do tego papiery były wam udzielone. Trzebażby on jest, iż z radością powezmiecie z nich wiadomość o szczerzej zgodzie, iaką szczęściem pomiędzy należącemi do tych układów Mocami zachodziła, i o niezmienney ich skłonności iaką w wszystkich tych czynnościach do utrzymania pokoju i spokojności w Europie okazały. — Xże Rejent zlecił nam zaraz uwiadomić was, iż między J. Królewicowską Mością i Rządem Zjednoczonych Stanów północney Ameryki ponowiony został na dłuższy lat przeciąg traktat handlowy, w którym w przyjacielskim sposobie zatwierdzone są wielorakie dla obu krajów równie ważne i dotąd w sprzeczce będące punkta, i skoro zatwierdzenia tego traktatu wymienione zostaną, także wam J.

Królewicowska Mość kopią jego udzielić. — Członki izby niższy! Xże Rejent rozkazał złożyć wam rachunki stanu na rok terażniejszy. J. Królewicowska Mość jest zapewniony, iż z radością postrzeżecie w nich oszczędność, taką terażniejszą położenie Europy i stan W. Brytanii dozwolity mu w wydatkach na wojsko i siłę morską za prowadzić. — J. Królewicowska Mość ma także ukontentowanie donieść wam o znacznem pomnożeniu się dochodów krajowych. — Lordowie i Członki izby niższy! Xże Rejent rozkazał złożyć wam papiery tyczące się wszczęcia i wypadku wojny w wschodnich Indiach. — Xże Rejent uwiadomiasz z największym ukontentowaniem, iż handel, żegluga i rękodzielnie kraiu naszego w tak nayspomysłniejszym znajdują się stanie. — Szczęśliwa odmiana, która tak nagle w wewnętrznych okolicznościach połączonych Królestw nastąpiła, jest największym dowodem ostateczności naszych źródeł. — Użycie i powiększenie korzyści terażniejszego naszego położenia będzie celem waszych obrad, i J. Królewicowska Mość zlecił nam oświadczyć wam chęć jego przykładania się do tego wszystkiego naysgórliwiej, co tylko poddanym J. K. Mci zapewnić może dobrodziejstwa pokoju, który za pomocą Opatrzności szczęśliwie w Europie przywrócony został.

Po odczytanej mowie Hr. Warwick wniósł w wyższej izbie adres podziękowania, który Lord Salton popierał. Marg. Landsdowne namienił o niektórych punktach, które w mowie były przemilczane, lecz Hr. Liwerpool (Minister, dał względem nich dostateczne wyjaśnienie. Tenże zapewnił izbę, iż takie przedsięwzięte są

środki, że bilety bankowe trudne będą na przyszłość do zfałszowania, i że ograniczenie wypłat banku zniesione zostanie, skoro bieg papierów przeważy się na korzyść naszą, czego spodziewać się do Lipca należy. Hr. Lauderdale sprzeciwiał się adressowi, zaprzeczał kwitującego stanu kraiu, który uciążony jest 30 mill. f. szt. podatku, i t. d. Mimo tego jednak adress został bez głosowania uchwalony.

W izbie niższej wniósł P. Brownlow (nowy członek) adres podziękowania. Pomiędzy sprzeciwiającemi się celowali PP. Macdonald i Tierney. Pierwszy wyraził między innemi: Co do widoków trwałości pokoju, tedy wszystkie zawarte traktaty nie wartają w oczach jego szczypty tabaczki wziętej do zażycia z darowanej jednemu z dyplomatyków brylantowej tabakierki. — (Dziennik Goniec zarzuca tu P. Macdonald, i poniżył Anglią względem Rossyi, i t. d.)

Xże Rejent miał na końcu Stycznia przybyć do Londynu, lecz powietrze w Brighton tak zdrowiu jego służy, iż postanowił tam bawić aż do ukończenia żałoby do 14 Lutego.

Gazeta Mauzesterska donosi o wielkim tam przed kilku dniami zgromadzeniu ludu pod pozorem ułożenia do parlamentu prośby o zniesienie billu ograniczającego dowoz zboża z zagranicy, pod przewodnictwem znanego Hunt. Około rusztowania, na którym mowca miał swoje czynić wnioski, zebrało się tak z miasta, jako i okolic do 10,000 ludzi; lecz obalilo się pod nim rusztowanie. Gdy szynkarz pobliskiego domu nie pozwolił mu z okna mówić, musiał się z swoją mową z kwadrans zatrzymać poki rusztowania nie

naprawiono. Zgromadzenie przyjęło z zapa-
tatem wnioski P. Hunt, rozeszło się spo-
koynie i w tryumfie odprowadziło swojego
bohatera do jego mieszkania. W Man-
schesterze dano dla P. Hunt obiad na 180 o-
sób. Pomiędzy zdrowiami spełniono pod-
czas tego obiadu: Pamiętki Tomasza Pain-
e, dzielnego obrońcy naturalnych, oby-
watelskich i politycznych praw człowieka!
po trzykroć. Daley P. Hunt, Esq, rocz-
niego parlamentu i głosowania! P. Hunt
znaydował się potem na teatrze z swoimi
przyjaciółmi, którzy przed nim kapelusze
pozdeymowali. Publikum żądało pieśni:
Boże zachoway Króla, lecz sprzeciwiali
się przyjaciele Hunta. Ten został z swo-
jemi przyjaciółmi wyprowadzony. Powro-
cił, ale już nie sprzeciwiał się odśpiewa-
niu rzeczonyej pieśni.

List z Nowegoiorku pod d. 27 Grud-
nia zawiera: Układy między Ziednoczo-
nemi Stanami i Hiszpanią biorą obrot po-
mysłowy. Korrespondencyja Hiszpańskiego
Pocztą, Don Onis, przełożona zastała Kon-
gressowi. Zawiera 250 arkuszowych stron-
nic. D. 24 Października Don Onis podał
podstawę do umowy, mocą której wschod-
nia i zachodnia Floryda z wszystkimi
miastami i twierdzami mają być Ziedno-
czonem Stanom ustąpione. D. 31 przy-
jął Amerykański Sekretarz stanu te pun-
kta z niektórymi odmianami. Gdy Hisz-
pański Minister na proponowaną granicę
Luisyanny w odpowiedzi swojej pod d. 16
Listopada wyraził, iż nie jest dotego upo-
ważnionem, oświadczył zatem Sekretarz
Ziednoczonych Stanów, iż zatwierdzi um-
wę reku 1802, jakoż wymiana zatwierdzeń
nastąpiła i układy względem Florydów u-
wazać można jako uszczególnione.

Liczba milicyj w 21 prowincyach
Ziednoczonych Stanów wynosi do 800,
000 ludzi, a wczasie wojny dojsć może
do miliona.

Lord Cochrane złączył się z swoiemi 60
działowemi statkami Wenezueli i okręta-
mi Peru i Meksyk, każdy o 32 działach,
z Admiralem Brion, który ogłosiwszy w
przód wszystkie w tej prowincyi porty
Hiszpańskie w zamknięciu, oddał mu nad
całą siłą morską dowództwo.

Dziennik Londyński Goniec przywodzi
z Amerykańskiej jedney gazety następują-
cy list pod d. 5 listopada z Opelousas: —
"Niespokoyny Lallemand opuścił Trini-
dad; (pole przytułku nad tą ręką) biedni
jego stronnicy przybywają tu codziennie
poczęści na pół zgłodniałi. Jenerał Juan
de Castade dowodzący 5 do 700 Hiszpana-
mi i stanąwszy nad rzeką Sabie, wydał o-
dezwę do zwierzchności Królów ograni-
czonych Ziednoczonych Stanów, w której
wyraził, iż przybywa z swoim korpusem
z wewnątrz kraju dla rozpedzenia rozbo-
yników morskich, którzy się w Garelston
w prowincyi Hiszpańskiej usadowili. U-
prasza Zwierzchności, aby zaspokoily u-
mysły, iż nie przychodzi w celu nieprzy-
jacielskim przeciw Ziednoczonem Sta-
nom.,,

Z Włoch d. 20 Stycznia.

W Rzymie d. 13 b. m. Kardynał Lit-
a ochrzcił w Kościele S. Ignacego bytego-
pierwszego Rabina w Ierozolimie, Leo La-
be w 41 roku życia, który był tam naye-
znakomitszym nauczycielem żydowskiej
Religii i mówić ma 10 językami.

Król obu Sycylii ustanowił d. 9 Stycz-
nia wojenny order S. Jerzego połączenia.

Gazeta Rzymska zawiera pod d. 1
Stycznia List z Palermo, który donosi:

iz przed kilku dniami uwięziono tam kilka osób należących, iak się domyślają, do sekty Carbonari. Celnieyszą pomiędzy niemi osobą jest ubogi wierszopis.

W Porto Maurizio czuć się dało d. 5 b. m. tak mocne trzęsienie ziemi, iż niektóre domy porysowało.

W. Podkomorzy Włotki, Hr. Labia, zniknął d. 23 Grudnia r. z. między godziną 7 i 10 w wieczór z Werony, tak iż dotąd najmniejszego nie odkryte śladu gdzie się podział.

Rossyjski Sekretarz stanu Hr. Capodrias po krótkiem zabawieniu w Wenecyi udał się d. 18 Grudnia r. z. przez Florencyją i Neapol do Korfu.

Z Madrytu d. 12 Stycznia.

Zdać się, iż Król przewyciężył swój żal po zmarłej małżonce, ponieważ pracie znowu iak dawniej z swoimi Ministrami.

Jenerał Franciszkański Oyciec Cyrillo odebrał rozkaz opuszczenia tej stolicy. Zakonnik ten przybył razem z zmarłą Królową z Brazylji, i zdać się, iż wpływał do układów względem tego małżeństwa.

Czynią tu rozmaite domysły względem iego popadnienia w niełaskę, gdyż to jest wielkim u nas zdarzeniem, aby Jenerał Franciszkanów, który jest bardzo znaczącą osobą w Hiszpanii, podobnego doznał losu. Ma on pod sobą 20,000 zakonników.

Jaki jest cel patrolów wojskowych i miejscich, które od 3 tygodni przebiegają co noc ulice Madrytu, dotąd dowiedzieć się nie możemy.

Listy z Walencji przyniesły tu wiadomość o uknowanym spisku przeciw dowodzącemu tam Jenerałowi Elio. Pod

officer miał odkryć iedenasty ten spiszek który tak źle był ułożony iak poprzedzające, i zaprowadzi znowu kilkadziesiąt osób na szubienicę.

Złość usiłuje nadać rozbojniczem kumpom w Nowey Kastylii, chwalebne nazwisko *guerillas*, które ratowały oyczyznę. Zapewniają, iż wielu Mnichów zbiegłych z klasztorów przyłączyło się do kupowyzszych.

Mówią tu dosyć głośno, że P. Cevallos przywołany zostanie po szósty czyli tródmu raz do ministeryium spraw zagranicznych. Lubo Margr. Casa Jruio mianowany jest Ministrem tego wydziału, nie widziano iednak dotąd na żadnym akcie publicznym iego podpisu, co zdać się okazywać, iż ten urząd zachowany jest dla P. Cevallos lub dla kogo innego. Plan skarbowy P. Garay poszedł razem z iego autotem w zapomnienie.

Zapewniają, iż goniec iadący z Kadyxu do Madrytu, chociaż miał wojskową zastawę, złupiony został przez kułę zbrojną w górach Siery Moreny. Dodać, iż rozbojnicy naywięcej dla tego zabrali goncowi papiery, aby się dowiedzieć mogli, iakie rząd przeciw nim środki przedsięwzie.

Jakkolwiek Rząd milczy o położeniu rzeczy w Meksyku, odebrano iednak w Kadyxie listy z Wersakrux, które dochodzą do 20 Września. Jeden z tych listów zawiera następującą wiadomość: "Oyciec Torres znajduje się teraz na czele 1500 ludzi, i mocno z trudnia oddziały wojska Królewskiego, które Vicekról przeciw niemu wysłał. Gdy widzi większą przeciw sobie siłę ucieka w góry, ale gdy postrzeże mnieyszą, uderza na nią i często zwy-

cięża. **Najczynniejszą** zaś prowadzi wojnę przeciw konwojom, które idą z Meksyku do Werakrux. W podobney niedawno potyczce zabrał kilku Hiszpanów w niewolę i zaraz kazał stracić, wyjąwszy jednego, którego posłał do officera dowodzącego w tej okolicy wojskiem Królewskiem, z listem zawierającym te słowa: "Každy Hiszpan, który dostanie się w moje ręce, zostanie natychmiast obwieszony, jeśli dowodcy ich nie zaprzestaną kazać rostrzeliwać ludzi, którzy walczą za niepodległość swej oyczyzny.,"

Rządowe nasze papiery zbliżają się zwolna do upadku; już nawet po 10 za 100 nie można za nie dostać gotowizny. Zaden naród nie porzucał się z większą spokojnością długu publicznego; okoliczność ta nie czyni tu najmniejszego wrażenia; gorliwość wszelkiego rodzaju urzędników jest równie podziwienia godna, jak obojętność wierzycieli. Jak jedni tak drudzy za równo cierpią, a przecież się nie skarżą.

Minister nasz morski, Jenerał Cisneros, znajduje się teraz w Kadyxie, a przecież obecność jego nie przyspieszyła odejścia wyprawy; rzeczy znajdują się tam w takim samym stanie jak przed tygodniem.

Z Chrystianii d. 22 Stycznia.

Podług Xiąg celnych dowoz żyta do Norwegii w ostatnich 10 latach od 1go Stycznia 1799 do 1808 wynosił corocznie do 681,500 beczek, a w latach 1803 i 1804 z powodu nieurodzaju do milliona beczek. W trzech pierwszych latach pokoju od 1815 do 1817 zmniejszył się przeszło o połowę, bo nie wynosił rocznie jak po 288,300 beczek. Przypuścić zatem można, iż Norwegia podczas pokoju o 3 do 400,

ooo mniej potrzebuie z zagranicy zboża niżeli podczas wojny. Do tego zmniejszenia przyłożyły się nietylko pomnożona w kraiu produkcya żyta, ale nadto nałożone cło na w prowadzane z Danii żyto, które dawniej bez żadney opłaty wchodziło.

Pomimo łagodney w Szwecyi zimy pokazuje się iednak w okolicach Sztokolmu mnostwo wilków, których podczas ostatniego polowania o 5 mil od tej stolicy 8 ubito.

Od Brzegów Menu d. 30 Stycznia.

Mowią o nastąpić mających wielkich odmianach w administracyi W. Xięstwa Badeńskiego W. Xże chce wszystkie nowości odsunąć, przywrócic administracyię ojca swojego i iak największą zaprowadzić oszczędność.

Seym Niemiecki w Frankforcie iedno tylko w tygodniu miewać ma posiedzenie. — Deputowani wojskowi Austriacki Jenerał Baron Langenau, a ruskim Jenerał Wollzogen przybyli wczoraj do Frankfortu.

D. 21 b. m. umarła w Homburgu owdowiała Xiężna Magdalena Zofia Anhalt-Bernburg-Schaumburg, z domu Xiężniczka Solms-Braunfels, w 77 roku życia.

Składki w Wirtembergu na pomnik dla zmarłej Królowey Katarzyny otrzymały już swoje przeznaczenie. Użyte bydź mają na założenie ogólnego szpitala, i wynosiły w pierwszym zaraz tygodniu do 2846 Ztr.

W czarnym lesie gdzie pospolicie wczesnie śnieg upada i długo leży, nie upadł ieszcze do tego czasu tej zimy.

Xże Antoni Saski wyleciał z Matłżonką swoją i Xiężniczką Amalią d. 25 b. m. z Drezna do Wiednia.

DODATEK
DO N^{ro} 13
GAZETY KRAKOWSKIEJ

Z KRAKOWA DNIA 14 LUTEGO 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

— Z Krakowa —

SENAT RZĄDZĄCY

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego, Miasta Krakowa i tego Okręgu.

W dalszym ciągu podanych, już przez pisma publiczne do wiadomości ofiar dobrowolnych na wystawienie Pomnika ś. p. Tadeusza Kościuszki odberawszy świeżo na powyższy cel ofiary, takowe do publicznej podaie wiadomości:

Alexander Darowski, jeden dukat w złocie.

W łóścianie wsi Niezwoiowie z Obwodu Miechowskiego jeden dukat w złocie.

Panna Anomowna z Łuczowie złotych sześć.

Przyborowski imieniem kompanii Wielickiej składa złotych pięćdziesiąt.

Bezimienny wojskowy złotych dwa nąście.

W Krakowie d. 5 Lutego 1819 roku.

Wodzicki, P. S.

Mieroszewski, Sek. J. S.

O Balu na Korzyść Ubogich danym przez Towarzystwo Dobr. M. W. Kra-

kowa.

Między rozmaitemi tegorocznego Karnawalu Zabawami najświetniejszym okazał się Bal, dany na zasitek Ubogich w dniu 2 b. m.

Towarzystwo Dobr. będąc tego Przedsiębiorcą, z prawdziwą Pocięką widziało skutek tym mniej spodziewany, że przewyższył rachubę stosowaną do dzisiejszej Ludności M. W. Krakowa, i wielości tego rodzaju publicznych Uciech.

Piękawy tutejszy Salon w Domu Wgo Knoca, różniący się od innych wspaniałą Budową, i smakowitem wewnątrz przyozdobieniem, mimo swej Przestrzeni, z przyległemi apartamentami, mieszcząc zgromadzonych Gości, których liczba 712 Osób wynosiła, ledwie stał się wystarczającym dla tańczących.

Komuż to wielkie Połączenie winniśmy, tam gdzie Bilet wejścia jest Jalmuż, a Zabawa Cnotą? Podobno szczególniey tej Płci, która nad naszym Uczuciem i Dowcipem celuje. Troskliwa o Jstnienie T. D. rzuca domowe Rozrywki, a na głos potrzeby zasilenia Kassy dla Ubogich, w

cieka się do Przemysłu kwoli zgromadzenia Publiczności. A tak występując Damy nasze pierwszego Rzędu, to pod Postacią starożytnych sławnych Piękności, to niewinnych Westalek, to kwiecistej Florry, wdzięczney Greczynki, albo skromney Pasterki; to nareszeie w ubiorach rozmaitych Narodów, dowiodły, ile sił łożą, ile poświęcają się dla poratowania Niezszczęśliwych!

Niedosyć na tym: Dwie Znakomite Osoby zgrona Płci piękney, przebrane w Odzież żebrzących, zdawały się na chwilę gardzić darami Fortuny, aby o nie błagać dla Biednych.

Ale Właściciel Domu W. Knotz, który od Epoki założenia To: Dobr: tylokrotnie okazał dowody chętności swoiey dla Ubogich nabył i w tym razie nowego prawa do naszey Wdzięczności za bezpłatne i szlachetne udzielenie rzeczonych apartamentów. Inaczezy podobne Przedsięwzięcia nie miałyby u nas miejsca.

W skutku Uchwały To: Dob: zapadłey na Posiedzeniu 7go Lutego r. b. na którym niniejsze Doniesienie odczytanem było, załączamy publiczne Podziękowanie Wielmożnemu Matakiewiczowi, za nieustrudzone zajęcie się tym wszystkim co dążyło do urzadzania tu wyrażonego Balu. Oświadczamy Wdzięczność szczególną Wielmożnemu Bendzie, która Mus się należy od Zawiazku Towarzystwa za prace tylokrotnie dla Dobra tego Instytutu podejmowane, nader zaś uciążające w tym razie przez krążenie Biletów Wniyscia, zawiadownictwo Kassy i Wykazy Rachunkowości. Gorliwość zaś i szlachetna bezinteresowność Wielmożnego Hermana Dyrektora teatralney Orkiestry, godna jest

umieszczenia w rządzie ocenionych Ofiar. Działo się na Posiedzeniu Towarzystwa Dobr: d. 7 Lutego 1819.

Stanisław Mieroszewski Prezydujący.
Z Stambułu d. 16 Grudnia.

D. 13 b. m. przybyły tu zabrane przez Wehabitów z meczetu Mekki skarby, które wraz zniszczeniem tey sekty zdobyte zostały.

Przybyła tu oraz wiadomość, iż pielgrzymka karawana do Mekki przebyła szczęśliwie i pustynie Syrii. Tatarowie, którzy tu z tą wiadomością przybyli, przywieźli kilka naczeń napełnionych świętą wodą ze studni Semsen, tudzież wiele innych rzeczy z tego świętego Miasta.

Od nastania zimna zmocieszyła się tu morowa choroba.

Porta trudni się nieustannie ugratowaniem bezpieczeństwa i spokojności w tutejszey stolicy. Straszny Korpus janczarów bywa za każde przestępstwo surowo karany. Jeden z pierwszych jego officerów został w tych dniach na wygnanie do Cypru skazany, a dwóch kapitanów zostało w zamkach nad Bosforem uduszonych. Cztyrech innych officerów, którzy o mord i grabież przekonanemi zostali, takiż los spotkał.

Z Trypolu donoszą prywatne listy, iż Gubernator Fezamu przybył tam z niewolnikami Murzynami i bogatym ładunkiem, składającym się z kości słoniowej, piór strusich i innych kosztowności. Cały ten ładunek szacują do 300,000 piastrow, który powiększey części należeć ma do Deja. Jakkolwiek oburza zawsze wiadomość o handlu ludźmi, tak z drugiey strony pociesza doniesienie z Algieru, że Dey d. lata przeszłego nie wysłał żadnego o-

krętu na chwyatanie ludzi do niewoli, i że zdacie się zwracać swoją uwagę na podniesienie rolnictwa.

ROZMAITOŚCI.

Rznt oko na Europę w Stycznia r. b.

Miesiąc ten nie wiele zawiera uwagi godnych zdarzeń. — Nie zaszedł żaden ważny czyn ani w Rosyi, ani w Danii, ani w Szwecyi. Ostatni kraj utwierdził się pod Xciem rodu Francuzkiego, gdy tymczasem Król wygnany, szukając w meycie panowania wolności, przeniósł się do Szwajcaryi pierwszy tytuł po Królu obywatela.

W Frankforcie Sejm związku Niemieckiego miał d. 21 Stycznia pierwsze posiedzenie po odroczeniu swoim w d. 12 Października 1818 i trudnił się urządzeniem wojska związku Niemieckiego. — Królowa Wirtemberska (Katarzyna Pawłowna) zesłała z tego świata po 3 dniowej chorobie.

We Francyi radość wszystkich dobrych obywateli z powodu oswobodzenia ich ziemi z wojsk obcych, przetrwana na chwilę została przez szczególne i zatrważające zdarzenie. Wszyscy Ministrowie złożyli w d. 23 swoje urzędy; lecz zniknęła trwoga, skoro Monitor d. 28 ogłosił imiona nowych Ministrów.

W Rzymie gdy dawnej Królowey Hiszpańskiej oddawano cześć pogrzebową, nadeszła wiadomość o śmierci nowej Królowey. Królestwo Hiszpańskie wyniszczono przez dwie wojny, z których jedna ukończyła się z jego chwałą, a druga w krotce może się ukończyć, ale nie w pomyślnym sposobie, wystawia okropny obraz nieszczęść i znaszczenia.

Szczególniejszą jest teraz rzeczą widzieć Anglią nadającą prawa Grekom.

Któżby przed 2000 lat był pomyślał, że kiedyś zmglistey Tamizy przechodzić będzie cywilizacya do sławney Itaki i mitologicznego Cypru. Konstytucya wysp Jońskich jest, a przynajmniej zdacie się być naśladownictwem Angielskiej; tam podobnie jak w Anglii parlament składa się z Senatu i izby reprezentantów, a Lord kommissarz zastępuje osobę Króla.

Rznt oko na kraje za Europejskie. — Oddalonymi będąc od teatru wojny Amerykańskiej, nie możemy trzymać się ciągu zdarzeń; bo te przychodzą do nas przeistószone, pogłobinane, i z okolicznościami, które zamiast objaśnienia ich, czynią je często niezrozumiałemi. Zdacie się jednak być rzeczą pewną, iż sprawa powstańców idzie pomyślnie, i bez kłótni pomiędzy nimi, ieszczeby szła pomyślniey ale duma Bolivara dużo ich przedsięwzięciom przeszkadza.

Portugalczykowie, iak się zdacie, chcą nie tylko utrzymać Montevideo, ale rozszerzyć daley swe zdobycze. — Nowe zaburzenia w Buenos Ayres, zdacie się, iż istnieją tylko w głowach niektórych Dziennikarzy. Hiszpanie opuścili Talcahuano i cofnęli się do Lamy. Zapewniają nawet, iż Jenerał St. Martin uderzy w krotce na Limę, której nie broni iak 2000 żołnierzy. — Wyprawa Jenerała Mac Gregor przeciw Nowey Grenadzie zdacie się być ogromną. Powstańcy zaciągają ludzi w wszystkich Europejskich krajach. Rozpuszczenie wojska Angielskiego, które osadzało Francyzę, dostarcza im codziennie licznych obrotów.

Co do Zjednoczonych Stanów północney Ameryki, nie podpada wątpliwości, iż obeymą w posiadłość obie Florydy. Zgro-

madzony teraz kongres odmieni zapewne politykę tych stanów.

Osady Hollenderskie nie są, iak się zdaie, wyięte od rewolucyi. Podług listu pod d. 16 Września wybuchnął rokosz w Samarang, podczas którego zginęło 100 żołnierzy Hollenderskich, a woyska wyrzuciły potem 3 do 400 mieszkańców. Zawijające tam obce okręty podlegają wielkiej opłacie.

Stan Anglików w Ceylonie staie się codziennie bydz smutniejszy. Podług ostatnich doniesień potrzebaby im 60,000 woyska dla odzyskania Królestwa Kandy, a nie mają tam teraz iak 20,000 lu-

dzi. Przez to opuszczenie się utracą zapewne jedną z najpiękniejszych osad.

Największe stopnie Zimna i Ciepła.

Dnia	28 Stycz.	Stopni zimna	—	5,6
—	29	—	—	3,2
—	30	—	—	3,0
—	31	—	—	2,6
—	1 Lutego	—	ciepła	† 6,6
—	2	—	—	† 3,8
—	3	—	—	† 1,2

TEATR NARODOWY

W przyszły Wtorek, to jest dnia 16 Lutego 1819. Roku na DOCHOD *Pan y Katarz ny Wentzel* dana będzie wielka TRAGEDYJA w 4 Aktach, pod Nazwiskiem: SĄD KOTAR IEMNY.

DONIESIENIA

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Sensie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Podaje do publiczney wiadomości, iż Senat Rządzący maąc na uwadze dobro Mieszkańców Kraju tego Reskryptem swoim z dnia 12 Stycznia r. b. do Liczby 1179 zapadłym postanowił, aby w Wsi Liszkach P. Krystina Hraoi Cioiek Zelińskiego Dziedziczney stosownie do jego przedstawienia zamiast dotychczasowych tygodniowych Targów, które zupełnie uchylonemi zostały Rok rocznie dwanaście tylko Jarmarków w pierwszy Poniedziałek każdego Miesiąca, a to według udzielonego mu przez Senat Rządzący przywileju odbywało się. — W Duchu więc tego postanowienia odbędzie się pierwszy Jarmark w dniu 2 Marca r. b. i następane odbywać się będą w terminach powyższym postanowieniem przepisanych. Zaś wszelkie inne Targowe schadzki, lub też odwoływanie na inne terminy Jarmarków stosownie do przepisów w tej mierze wydanych również w Wsi Liszkach zabrawaiają się. — W Krakowie d. 6 Lutego 1819 r.

Hoszowski.

Darowski, S. W.

Dom w Ulicy Grodzkiej N. 101 narożny wiezdny, z Browarem, Stayniami, Piwnicami, nacalem, Izbami od stu lat szynkownic.; zadecmi nieobciążona summami, zwoluey ręki iest do sprzedania.

W Moc Rezolucyi JW. Prezesa Trybunału Cyw. I. Instancyi Woiewództwa Krakowskiego w d. 23 Stycznia r. b. do Liczby 120 wydanej uchomości po z narley Elżbiecie Stabile iako to: Suknie damskie oielizna i inne tym podobne rzeczy i sprzęty na dniu 18 Lutego i następnym r. b. w Mieście Powiatowym Jędrzejowie w domu pod Nrem: 2 przez publiczną licytacyją sprzedawane będą. Życzący sobie nabycia co z pakowych uchomości, zechcą się w miejscu i czasie oznaczonym zaydowić. — W Krakowie d. 3 Lutego 1819. d.

Morawski W. P. J.